# SKLEP KOMISIJE (EU) 2019/293

## z dne 8. novembra 2018

## o državni pomoči SA.43785 (2018/C) (ex 2015/PN, ex 2018/NN), ki jo je Romunija izvedla za prestrukturiranje družbe Complexul Energetic Hunedoara

*(notificirano pod dokumentarno številko C(2018) 7308)*

**(Besedilo v romunskem jeziku je edino verodostojno)**

**(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1)(a) Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ([1]),

ob upoštevanju naslednjega:

### 1. POSTOPEK

(1) Komisija je z dopisom z dne 12. marca 2018 Romunijo obvestila, da bo v zvezi s pomočjo za prestrukturiranje za družbo Complexul Energetic Hunedoara S.A. (v nadaljnjem besedilu: družba CE Hunedoara) začela postopek iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka). Sklep o začetku postopka je bil objavljen po priglasitvah in stikih med Komisijo in Romunijo v zvezi z državno pomočjo za družbo CE Hunedoara ali njene predhodnice, kot je nadalje opisano v sklepu o začetku postopka in oddelku 2.1 v nadaljevanju.

(2) Sklep Komisije o začetku postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ([2]). Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj v zvezi z navedenim sklepom predložijo pripombe.

(3) Romunija je pripombe k sklepu o začetku postopka predložila 15. maja 2018. Komisija ni prejela pripomb zainteresiranih strani. Komisija je poleg pripomb, prejetih 15. maja 2018, 31. julija 2018 izvedla tudi videokonferenco z romunskimi organi.

### 2. PODROBEN OPIS POMOČI

#### 2.1 Prejšnji sklepi v zvezi z družbo CE Hunedoara

(4) Komisija se je 22. februarja 2012 odločila, da ne bo nasprotovala načrtovani pomoči v skupnem znesku 1 169 milijonov RON (približno 251,3 milijona EUR) za zaprtje treh od sedmih premogovnikov, ki jih je izkoriščala nacionalna družba za premog JSC Petrosani ([3]) (v nadaljnjem besedilu: sklep o prvi pomoči premogovnikom). Komisija je v navedenem sklepu ugotovila, da je bila načrtovana pomoč združljiva z notranjim trgom v skladu s Sklepom Sveta 2010/787/EU ([4]) (v nadaljnjem besedilu: sklep Sveta o pomoči premogovnikom).

(5) Komisija je 20. aprila 2015 menila, da sta Electrocentrale Paroşeni in Electrocentrale Deva, družbi za proizvodnjo električne energije, ki sta se leta 2012 združili v družbo CE Hunedoara, med letoma 2009 in 2011 prejeli državno pomoč za tekoče poslovanje, ki je nezdružljiva z notranjim trgom. V sklepu ([5]) (v nadaljnjem besedilu: sklep v zvezi z nezdružljivo pomočjo) je od Romunije zahtevala, naj v primeru, če upravičenki ne vrneta pomoči,

([1]) UL C 158, 4.5.2018, str. 47.
([2]) Glej sprotno opombo 1.
([3]) UL C 23, 25.1.2013, str. 3.
([4]) Sklep Sveta 2010/787/EU z dne 10. decembra 2010 o državnih pomočeh za lažje zaprtje nekonkurenčnih premogovnikov (UL L 336, 21.12.2010, str. 24).
([5]) Sklep Komisije (EU) 2015/1877 z dne 20. aprila 2015 o cenah, ki jih je podjetje S.C. Hidroelectrica S.A. iz Romunije zaračunalo podjetjema S.C. Termoelectrica S.A. in S.C. Electrocentrale Deva S.A. – SA.33475 (12/C) (UL L 275, 20.10.2015, str. 46), uvodne izjave od 117 do 124.

od družbe CE Hunedoara kot naslednice obeh družb za proizvodnjo električne energije izterja pomoč in obresti. Romunski organi so 10. junija 2015 predložili informacije, iz katerih je razvidno, da je bil znesek v višini 34 785 015,45 RON (približno 7,48 milijona EUR), ki pokriva znesek pomoči, ki ga je bilo treba izterjati, in obresti vračila, z družbe CE Hunedoara prenesen na romunsko ministrstvo za energijo, s čimer se je izvedel sklep o vračilu.

(6) Komisija se je 21. aprila 2015 odločila, da ne bo nasprotovala državni pomoči, ki naj bi se dodelila družbi CE Hunedoara v obliki namenskih posojil v višini do 167 milijonov RON (približno 37,7 milijona EUR) ([6]) (v nadaljnjem besedilu: sklep o pomoči za reševanje) ([7]). V navedenem sklepu je Komisija ugotovila, da so posojila pomenila pomoč za reševanje za družbo CE Hunedoara, in ob upoštevanju več zavez, ki jih je predložila Romunija (glej uvodni izjavi 120 in 123 v nadaljevanju), pomoč razglasila za združljivo z notranjim trgom v skladu s Smernicami o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (v nadaljnjem besedilu: smernice o pomoči za reševanje in prestrukturiranje) ([8]).

(7) Romunija je 21. oktobra 2015, šest mesecev po sklepu o pomoči za reševanje, predložila načrt prestrukturiranja za družbo CE Hunedoara (v nadaljnjem besedilu: prvi načrt prestrukturiranja) ([9]). Cilj Romunije je bil podaljšati obdobje za vračilo posojila za reševanje, ki je bilo predmet sklepa o pomoči za reševanje, in družbi CE Hunedoara dodeliti pomoč za prestrukturiranje, da bi financirala stroške, vključene v prvi načrt prestrukturiranja. Romunija je 3. decembra 2015 z dopisom sporočila svojo namero, da informacije o pomoči za prestrukturiranje predloži štiri tedne pozneje. Komisija je naslednji dan upravno odprla zadevo SA.43785 (2015/PN) v zvezi s pomočjo družbi CE Hunedoara za prestrukturiranje.

(8) Romunija je 8. januarja 2016 predhodno priglasila svojo namero, da družbi CE Hunedoara dodeli pomoč za prestrukturiranje na podlagi novega načrta prestrukturiranja, ki je bil v primerjavi s prvim načrtom prestrukturiranja spremenjen (v nadaljnjem besedilu: spremenjeni načrt prestrukturiranja), in predložila dodatne podporne informacije, ki so bile nadalje dopolnjene 11. januarja 2016. Dne 12. januarja 2016 je potekal sestanek z romunskimi organi glede predloženih informacij.

(9) Romunija je bila 15. januarja 2016 obveščena, da bi bile priporočljive bistvene spremembe predvidene pomoči za prestrukturiranje in prvega načrta prestrukturiranja, preden ju Romunija formalno priglasi. Romunija po tem ni predložila novega načrta prestrukturiranja.

(10) Družba CE Hunedoara je januarja 2016 v skladu z romunskim pravom začela formalni postopek zaradi insolventnosti, ki ga je nacionalno sodišče pozneje zavrnilo.

(11) Po tem je Romunija menila, da bi bilo treba, glede na to, da bo družba CE Hunedoara sčasoma likvidirana, začasno ohraniti delovanje nekaj obratov za proizvodnjo energije ter nekaj premogovnikov in povezanih storitev za pripravo premoga, podprtih z nadomestilom za stroške proizvodnje. Romunski organi so na podlagi navedenih premislekov in novih načrtov glede morebitnih prihodnjih naslednikov družbe CE Hunedoara, ki bi delovali z delom njenih sredstev, na zahtevo Komisije predložili informacije 12. maja 2016, na videokonferenci 18. maja 2016, 9., 25. in 29. avgusta 2016, na sestanku 12. oktobra 2016, pa tudi 9. novembra 2016, 17. maja 2017 in 1. septembra 2017. Informacije, predložene 17. maja 2017, so vključevale zlasti časovni okvir morebitne likvidacije družbe CE Hunedoara.

(12) Komisija se je 24. novembra 2016 na podlagi ločene priglasitve odločila, da ne bo nasprotovala znesku 447,8 milijona RON (približno 96,2 milijona EUR), ki naj bi bil družbi CE Hunedoara dodeljen za zaprtje dveh od štirih premogovnikov, s katerimi je še vedno upravljala družba CE Hunedoara in ki niso bili predmet sklepa v zvezi s prvo pomočjo premogovnikom ([10]) (v nadaljnjem besedilu: sklep o drugi pomoči premogovnikom). V navedenem sklepu je ugotovila, da je bila načrtovana pomoč združljiva z notranjim trgom v skladu s sklepom Sveta o pomoči premogovnikom.

### 2.2 **Upravičenka: družba CE Hunedoara**

(13) Družba CE Hunedoara je vertikalno integriran proizvajalec električne energije s sedežem v Petrosaniju, v okrožju Hunedoara. Njene delnice so v popolni lasti romunske države. Družba CE Hunedoara uporablja zlasti domač

([6]) Menjalni tečaj, uporabljen v informativne namene v tem sklepu, je RON/EUR= 0,215 (31. januar 2018).
([7]) Sklep Komisije z dne 21. aprila 2015, SA.41318 (2015/N) – Romunija – Priglasitev pomoči za reševanje za družbo Complexul Energetic Hunedoara (UL C 203, 19.6.2015, str. 5).
([8]) UL C 249, 31.7.2014, str. 1.
([9]) O navedenem načrtu se je razpravljalo tudi na sestanku z romunskimi organi 23. oktobra 2015.
([10]) Odobritev državne pomoči v skladu s členoma 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije – Primeri, v katerih Komisija ne vloži ugovora (UL C 127, 21.4.2017, str. 1).

premog, ki ga pridobiva iz svojih premogovnikov, za proizvodnjo električne in toplotne energije za okoliška mesta. Skupna inštalirana nazivna moč njenih dveh elektrarn Deva ([11]) in Paroseni ([12]) je 1 225 MW. Družba CE Hunedoara proizvaja približno 4,2 % električne energije, ki se porabi v Romuniji, kjer je edini večji proizvajalec električne energije na osrednjem in severozahodnem območju. Družba zaposluje približno 6 600 oseb, med katerimi je 1 750 delovnih mest povezanih s proizvodnjo električne energije, 4 700 pa s premogovništvom.

(14) Družba CE Hunedoara je bila ustanovljena novembra 2012 z združitvijo dveh družb v državni lasti, ki sta propadali in sta zdaj likvidirani, tj. Electrocentrale Paroseni in Electrocentrale Deva (v nadaljnjem besedilu: družbi predhodnici). Po likvidaciji nacionalne družbe za premog JSC Petrosani je bilo načrtovano, da v obratovanju ostanejo štirje premogovniki, za katere ni bilo načrtovano prejetje pomoči za zaprtje na podlagi sklepa o prvi pomoči premogovnikom. Ti so bili družbi CE Hunedoara pridruženi skupaj z obrati za proizvodnjo energije in povezanim upravnim osebjem ter nepremičninami družb Electrocentrale Paroseni in Electrocentrale Deva, saj sta zadnjenavedeni družbi skoraj ves premog, ki so ga dobavljali zadevni štirje premogovniki, uporabljali kot gorivo za proizvodnjo električne energije in oskrbo s toplotno energijo. Natančneje:

— družba CE Hunedoara je najprej prevzela proizvodna sredstva in obveznosti družb predhodnic. Obe družbi sta imeli stalne težave s prodajo električne energije po konkurenčnih tržnih cenah v Romuniji ter sta v obdobju 2009–2011 prejeli nezdružljivo pomoč za poslovanje v znesku 22,62 milijona RON in 3,65 milijona RON (skupno približno 5,6 milijona EUR), za katero je Komisija v sklepu v zvezi z nezdružljivo pomočjo od Romunije zahtevala, naj jo zaradi gospodarske in pravne kontinuitete z upravičenkama z obrestmi izterja od družbe CE Hunedoara ([13]),

— nato je družba CE Hunedoara avgusta 2013 od nacionalne družbe za premog JSC Petrosani prevzela štiri od sedmih premogovnikov. Pred tem, tj. do leta 2011, je nacionalna družba za premog JSC Petrosani upravljala sedem premogovnikov; od teh so trije prejeli pomoč za zaprtje na podlagi sklepa o prvi pomoči premogovnikom. Ostali štirje premogovniki, ki so bili pozneje vključeni v družbo CE Hunedoara, so bili domnevno rentabilni. Ti štirje premogovniki in druga proizvodna sredstva so bili na družbo CE Hunedoara preneseni brez kakršnih koli obveznosti, zlasti v zvezi s prej nakopičenimi dolgovi do države ali drugih javnih organov v višini približno 1,2 milijarde EUR, ki so izhajali zlasti iz neplačanih davkov in prispevkov. Nakopičeni dolgovi se niso upoštevali pri vrednotenju rentabilnosti zadevnih štirih premogovnikov. Komisija je opozorila na zavezo Romunije, da na podlagi pravil o državni pomoči po potrebi priglasi vsak ukrep državne pomoči v zvezi z dolgovi do države. Romunija postopka ni priglasila ([14]), pri čemer so bili štirje premogovniki na družbo CE Hunedoara preneseni brez dolgov.

### 2.3 **Operativna in finančna uspešnost družbe CE Hunedoara**

#### 2.3.1 *Operativna uspešnost*

(15) Po navedbah romunskega energetskega regulatorja ([15]) je bil delež neto proizvodnje električne energije družbe CE Hunedoara v obdobju 2013–2015 naslednji:

*Preglednica 1*

**Skupna električna energija, ki jo je družba CE Hunedoara dovajala v obdobju 2013–2015, v primerjavi s skupno proizvodnjo**

| Generator | Uporabljena zmogljivost (v MW) | | | Skupna proizvedena električna energija (v TWh) | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2013 | 2014 | 2015 | 2013 | 2014 | 2015 |
| Družba CE Hunedoara | 1 110 (6 %) | 998 (5 %) | 1 063 (5 %) | 3 (5 %) | 2,7 (4 %) | 1,84 (2,9 %) |
| Obseg trga | 18 142 (100 %) | 18 448 (100 %) | 19 086 (100 %) | 55,8 (100 %) | 62 (100 %) | 62,6 (100 %) |

([11]) Obratovati je začela v dveh fazah, prva faza med letoma 1969 in 1971, druga pa med letoma 1977 in 1980 – glej poročilo družbe *GMC Insolvency Consulting* iz marca 2016, str. 37, cigmc.ro/files/Raport%20art.%2097.pdf.

([12]) Obratovati je začela v dveh fazah, prva faza med letoma 1956 in 1959, druga pa med letoma 1962 in 1964 – glej javno dostopne informacije na https://uzinaparoseni.wordpress.com/.

([13]) Sklep v zvezi z nezdružljivo pomočjo, sprejet 20. aprila 2015, uvodne izjave 84, od 88 do 90, 98 in od 117 do 124. Sklep o pomoči za reševanje z dne 21. aprila 2015, uvodni izjavi 13 in 63.

([14]) Sklep o prvi pomoči premogovnikom, sprejet 22. februarja 2012, uvodne izjave od 4 do 10.

([15]) Letna poročila organa ANRE za leta 2013, 2014 in 2015, na voljo na: http://www.anre.ro/en/about-anre/annual-reports-archive. Glej tudi podatke družbe Transelectrica o skupni razpoložljivi inštalirani proizvodni zmogljivosti za vsako enoto, ki jo je mogoče dispečirati, glede na primarne vire energije, na voljo na: http://transelectrica.ro/web/tel/productie.

(16) V Romuniji električno energijo proizvajajo različne vrste elektrarn z različnimi stroški proizvodnje. Od julija 2012 se z električno energijo trguje na veleprodajni ravni na borzi, tj. gotovinskem in terminskem trgu romunske energetske borze (v nadaljnjem besedilu: borza OPCOM).

(17) Pomembno merilo za obratovanje elektrarne je primerjava cene na trgu za dan vnaprej in mejnih stroškov za proizvodnjo električne energije v navedeni elektrarni. V primeru termoelektrarn so glavni mejni stroški stroški goriva, stroški pravic do emisij $CO_2$ in operativni mejni stroški.

(18) Družba CE Hunedoara je leta 2013 zabeležila povprečne proizvodne stroške v višini 274,27 RON/MWh (približno 59 EUR/MWh), leta 2014 v višini 310,19 RON/MWh (približno 67 EUR/MWh), leta 2015 pa v višini 358,90 RON/MWh (približno 77 EUR/MWh). Poleg tega so povprečni stroški pridobivanja premoga (goriva) družbe CE Hunedoara znašali približno 126 RON/MWh (približno 27 EUR/MWh), v primerjavi s ceno premoga na trgu, ki je znašala približno 40 RON/MWh (približno 9 EUR/MWh) ([16]).

(19) Vendar je tehtana povprečna letna cena električne energije na trgu za dan vnaprej na borzi OPCOM leta 2013 znašala 165,06 RON/MWh (približno 35 EUR/MWh), leta 2014 158,93 RON/MWh (približno 34 EUR/MWh), leta 2015 pa 166,35 RON/MWh (približno 36 EUR/MWh). Prav tako se je na dvostranskem centraliziranem trgu borze OPCOM v obdobju 2013–2015 povprečna letna cena električne energije gibala med 182,94 RON/MWh (približno 39 EUR/MWh) in 162,41 RON/MWh (približno 35 EUR/MWh) ([17]). Povedano drugače, v obdobju 2013–2015, ko so bila zadevna posojila dodeljena, so bili povprečni proizvodni stroški družbe CE Hunedoara za 66–116 % višji od cen, po katerih se je z električno energijo trgovalo na trgu za dan vnaprej, ter za 50–121 % višji od cen na dvostranskem centraliziranem trgu romunske energetske borze.

(20) Ugotoviti je mogoče, da družba CE Hunedoara na podlagi takih tržnih cen ni mogla trajno dobičkonosno poslovati, ker so bile cene za dan vnaprej in terminske cene nižje od proizvodnih stroškov družbe CE Hunedoara. Pričakovalo bi se, da se bo na konkurenčnem trgu z električno energijo vsaka proizvodnja prodala po ceni, višji od mejnih stroškov, da bi se dosegla stopnja dobička. Vendar družba CE Hunedoara tega vse od svoje ustanovitve, razen občasno, ni mogla doseči, kot dokazuje njen neuspeh, da prihrani dovolj prihodkov iz poslovanja za nakup pravic do emisij $CO_2$, potrebnih v letih 2014 in 2015. Elektrarne na premog običajno delujejo kot elektrarne za osnovno obremenitev s faktorjem obremenitve 70 % ali več ([18]). Vendar je iz podatkov o proizvodnji električne energije v preglednici 1 razvidno, da je faktor obremenitve družbe CE Hunedoara leta 2013 znašal 30,8 %, v letih 2014 in 2015 pa se je zmanjšal pod 20 %. To je mogoče pojasniti z dejstvom, da so bila proizvodna sredstva v obliki premogovnikov in dveh elektrarn, ki so se novembra 2012 združili v družbo CE Hunedoara, enaka tistim, ki sta jih prej upravljali propadli družbi predhodnici, brez kakršne koli bistvene proizvodne ali tehnološke izboljšave, namenjene znižanju proizvodnih stroškov. Zato je družba CE Hunedoara leta 2013 svojo proizvodnjo prodajala po povprečni ceni 199,22 RON/MWh (približno 43 EUR/MWh), leta 2014 po 167,68 RON/MWh (približno 36 EUR/MWh), leta 2015 pa po 181,52 RON/MWh (približno 39 EUR/MWh) ([19]) ter tako kot njeni predhodnici ni mogla ustvariti dovolj dobička, da bi pokrila operativne stroške in dolg, vključno z dolgom do javnih subjektov, kot je prikazano v preglednici 2 v nadaljevanju.

2.3.2 *Finančna uspešnost*

(21) Kot je prikazano v preglednici 2 v nadaljevanju, je družba CE Hunedoara leta 2012, tj. v prvem letu poslovanja, ustvarila dobiček (neto zaslužek) v višini 37,9 milijona RON (približno 8,1 milijona EUR). Vendar je od leta 2013, ko so bili nanjo preneseni štirje premogovniki in povezana enota za pripravo premoga, začela ustvarjati vse večjo izgubo, ki je leta 2013 znašala 147,6 milijona RON (31,7 milijona EUR), leta 2014 pa 352,3 milijona RON (76 milijonov EUR), hkrati pa so se poslabšali tudi finančni kazalniki glede poslovnih prihodkov, razmerja med dolžniškim in lastniškim kapitalom ter likvidnosti. Do konca leta 2015 je negativen lastniški kapital družbe CE Hunedoara znašal 1 082,6 milijona RON (232,7 milijona EUR). Do konca leta 2017 se je negativen lastniški kapital podvojil na 2 842,7 milijona RON (611,18 milijona EUR). Od leta 2013 je bil poslovni izid negativen, družba pa ni imela prostih denarnih tokov za servisiranje vračil in plačil finančnega dolga, ki ne vključuje dodatnega dolga do državnih organov nekomercialne narave, na primer davčnih organov.

([16]) Družba CE Hunedoara, poročila, ki jih je upravni odbor izdal za leta 2013, 2014 in 2015, na voljo na: http://www.cenhd.ro/index.php/situatii-financiare/.
([17]) Letna poročila borze OPCOM za leta 2013, 2014 in 2015, na voljo na: https://www.opcom.ro/compania/compania.php?lang=ro&id=6.
([18]) Glej na primer faktorje obremenitve iz Sklepa SA.38760 (2016/C) (UL C 46, 5.2.2016, str. 19).
([19]) http://www.cenhd.ro/images/File/Situatii%20financiare/2013/Raportul%20administratorilor%20-%202013.pdf, stran 3.
http://www.cenhd.ro/images/File/Situatii%20financiare/2014/Raportul%20administratorilor%20-%202014.pdf, stran 3.
http://www.cenhd.ro/images/File/Situatii%20financiare/2015/Raportul%20administratorilor%20-%202015.pdf, stran 11.

*Preglednica 2*

**Finančni rezultati družbe CE Hunedoara v obdobju 2012–2017**

| V milijonih RON | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Skupni prihodki | 249,4 | 1 061,1 | 691,5 | 574,74 | 448,4 | 568,7 |
| Poslovni prihodki/izguba iz poslovanja (EBITDA) | 20,2 | – 167,1 | – 341,7 | – 1 647,6 | – 838,2 | – 744,6 |
| Neto zaslužek/izguba | 37,9 | – 147,6 | – 352,3 | – 1 661,6 | – 858,4 | – 768,8 |
| Osnovni kapital | 203,4 | 349,8 | 354,5 | 354,5 | 354,5 | 354,5 |
| Lastniški kapital | 678,7 | 980,1 | 629,3 | – 1 082,6 | – 2 071,3 | – 2 842,7 |
| Dolgoročni dolg | 170,0 | 269,5 | 258,7 | 270,5 | 245,4 | 237,4 |
| Drug trenutni dolg, vključno z davki | 72,3 | 243,2 | 371,6 | 726,7 | 922,2 | 1 099,1 |

*Vir*: www.cenhd.ro, v skladu z javno dostopnimi finančnimi poročili, obiskano junija 2018.

(22) Družba CE Hunedoara je najpozneje do aprila 2015 izpolnila merila za kolektivni postopek zaradi insolventnosti po romunskem pravu ([20]). Januarja 2016 je bila začasno v postopku zaradi insolventnosti. Marca 2016 je upravitelj v postopku zaradi insolventnosti družbe CE Hunedoara objavil poročilo (v nadaljnjem besedilu: poročilo upravitelja v postopku zaradi insolventnosti) z informacijami o obveznostih družbe, iz katerih je bilo razvidno, da je družba CE Hunedoara različnim državnim organom dolgovala približno 2 360 milijonov RON (približno 507,4 milijona EUR). Ta znesek se je med drugim nanašal na posojila, zajeta v tem sklepu, denarne kazni, ki jih je agencija za okolje naložila zaradi nepridobitve emisijskih kuponov in zelenih certifikatov, ter druge dolgove do države in proračuna za socialno varnost. Po navedbah Romunije je tudi agencija za okolje zahtevala plačilo zneskov, ki ji jih je dolgovala družba CE Hunedoara, podobno kot drugi zasebni upniki.

(23) Kot je razvidno iz položaja lastniškega kapitala, je družba CE Hunedoara tehnično bankrotirala, vendar je nadaljevala poslovanje na račun tega, da ni plačala večine svojih dolgov in davčnih obveznosti. Glede na informacije, ki jih je predložila Romunija, bi lahko postopek likvidacije družbe CE Hunedoara v skladu z veljavnimi nacionalnimi pravili trajal vsaj tri leta, če bi ga začela romunska država kot delničar in glavni upnik družbe CE Hunedoara. Doslej zahtevki glede uvedbe postopka zaradi insolventnosti, vloženi pri nacionalnem registrskem sodišču, niso vodili v razglasitev trajne insolventnosti družbe CE Hunedoara.

### 2.4 **Posojila, zagotovljena družbi CE Hunedoara**

(24) Komisija je v sklepu o začetku postopka proučila pet javno financiranih ali podprtih posojil, ki so bila družbi CE Hunedoara dodeljena za njene tekoče dejavnosti proizvodnje električne energije ali od katerih je imela družba korist in katerih skupni znesek v obliki neporavnanega dolga do romunske države je do 30. junija 2016 znašal 337 107 835 RON (približno 72,48 milijona EUR), vključno z neodplačano glavnico, obrestmi, obrestmi za zamude pri plačilu in drugimi stroški. V preglednici 3 v nadaljevanju so prikazane posodobljene informacije Romunije v zvezi z neodplačano glavnico navedenih posojil na dan 31. marca 2018.

(25) Romunski organi so po sklepu o začetku postopka predložili posojilne pogodbe, v skladu s katerimi so bili glavni prvotni pogoji posojil naslednji:

(a) Posojilo Mednarodne banke za obnovo in razvoj (v nadaljnjem besedilu: banka IBRD), za katerega je romunska država jamčila prek ministrstva za javne finance (v nadaljnjem besedilu: posojilo banke IBRD)

(26) To posojilo se je nanašalo na projekt sanacije in posodobitve energetskega bloka št. 3 elektrarne CET Mintia.

(27) V ta namen je samostojno podjetje za električno energijo (Regia Autonomă de Electricitate – RENEL) avgusta 1995 najelo posojilo Svetovne banke v višini 110 000 000 USD, od katerih je bil znesek v višini 33 500 000 pozneje preklican, in sicer februarja 2001. Do 17. maja 2001, ko je banka IBRD začasno odložila pogodbo, so bila črpana sredstva v skupnem znesku 10 930 016 USD.

([20]) Sklep o pomoči za reševanje z dne 21. aprila 2015, uvodne izjave 14, 16 in 17.

(28) Banka IBRD je 31. maja 2002 nadaljevala izvajanje posojilne pogodbe z družbo Electrocentrale Deva. Za to pogodbo je jamčila romunska vlada, v pogodbi pa je bilo predvideno, da bi lahko družba Electrocentrale Deva razpolagala z zneskom v višini največ 69 908 805 USD (od tega je bil znesek v višini 1 162 752 USD pozneje preklican, in sicer februarja 2005).

(29) Datum zapadlosti posojila je bil 1. november 2015, v časovnem razporedu plačil pa je bilo predvideno vračanje v dveh obrokih letno (maja in novembra) v 14 letih, z začetkom leta 2002.

(30) Obrestna mera je enaka stroškom kvalificiranih posojil in je določena na podlagi predhodnega polletja, ki se mu prišteje pol odstotne točke; poleg tega bi morala družba Electrocentrale Deva za zneske, ki se niso črpali, plačati tudi provizijo za prevzem obveznosti v višini 0,25 %.

(b) Posojilo romunske poslovne banke (v nadaljnjem besedilu: banka BCR), ki ga je ministrstvo za javne finance najelo v korist družbe CE Hunedoara (v nadaljnjem besedilu: posojilo banke BCR)

(31) To posojilo je bilo najeto za financiranje 25 % večjega projekta, poimenovanega „Centrala Electrica Paroseni“, v zvezi z namestitvijo tehnologije za razžvepljevanje odpadnih plinov in spremembo tehnologije za zbiranje, prevoz in odlaganje žlindre in pepela. Financiranje drugih delov se je zagotovilo s posojilom banke BRD (ki je pokrivalo 25 % skupnih stroškov – informacije o tem posojilu so pod točko (d) v nadaljevanju) in posojilom Evropske investicijske banke (v nadaljnjem besedilu: banka EIB) (za 50 % skupnih stroškov; to posojilo ni zajeto v sklepu o začetku postopka).

(32) Banka BCR je s posojilno pogodbo, ki jo je 3. decembra 2013 sklenila z ministrstvom za javne finance, posojilojemalcu dodelila posojilo za naložbe, ta pa ga je nato dodelil družbi CE Hunedoara s pogodbo o podrejenem posojilu, sklenjeno 5. decembra 2013.

(33) Posojilna pogodba in pogodba o podrejenem posojilu sta se obe nanašali na isto glavnico v višini 83 485 450 RON (tj. 17 950 000 EUR), ki jo je banka najprej dodelila ministrstvu za javne finance, nato pa jo je ministrstvo dodelilo družbi CE Hunedoara.

(34) Dospelost posojila je bila 15 let s triletnim moratorijem. V časovnem razporedu plačil je bilo predvideno vračilo s 25 enakimi polletnimi obroki. Obrestna mera je bila določena na 4,20 % letno.

(35) Zavarovanja, povezana s tem posojilom banke BRC, ki so bila tudi zavarovanja za posojilo banke BRD v višini 14 700 000 EUR (tj. 68 369 000 RON) iz točke (d) v nadaljevanju ter povezano posojilo banke EIB v višini 32 650 000 EUR (tj. 151 855 150 RON), ki ni bilo obravnavano v sklepu o začetku postopka, so bila vzpostavljena s hipoteko na nepremičnine in premična sredstva družbe CE Hunedoara v skupni vrednosti 93 323 204 EUR (tj. 417 481 353,09 RON).

(36) Družba CE Hunedoara je morala v zvezi s tem posojilom banke BCR ministrstvu za javne finance plačati tudi 2,5-odstotno provizijo za tveganje, tj. 448 750 EUR v osmih enakih tranšah, za „sklad za tveganja za javni dolg“.

(c) Posojilo romunske razvojne banke (v nadaljnjem besedilu: banka BRD), ki ga je najelo ministrstvo za javne finance in ga nato preneslo na družbo CE Hunedoara (v nadaljnjem besedilu: posojilo banke BRD)

(37) To posojilo je bilo najeto za financiranje projekta „Centrala Electrică Paroşeni“.

(38) Banka BRD je s pogodbo o financiranju, ki jo je 19. maja 2014 sklenila z ministrstvom za javne finance, posojilojemalcu dodelila posojilo, ta pa ga je nato dodelil družbi CE Hunedoara s pogodbo o podrejenem posojilu, sklenjeno 5. junija 2014.

(39) Navedena pogodba o financiranju in pogodba o podrejenem posojilu sta se obe nanašali na isto glavnico v višini 68 371 170 RON (približno 14 700 000 EUR), ki jo je banka najprej dodelila ministrstvu za javne finance, nato pa jo je ministrstvo dodelilo družbi CE Hunedoara.

(40) Dospelost posojila je bila 15 let s triletnim moratorijem. V časovnem razporedu plačil je bilo predvideno vračilo s 25 enakimi polletnimi obroki. Obrestna mera je bila določena na 3,79 % letno.

(41) Zavarovanja, povezana s tem posojilom banke BRD, ki so bila tudi zavarovanja za posojilo banke BCR v višini 17 950 000 EUR (približno 83 485 450 RON) iz točke (c) zgoraj ter povezano posojilo banke EIB v višini 32 650 000 EUR (približno 151 855 150 EUR), ki ni bilo obravnavano v sklepu o začetku postopka, so bila vzpostavljena s hipoteko na nepremičnine in premična sredstva družbe v skupni vrednosti 93 323 204 EUR (približno 417 481 353,09 RON).

(42) Družba CE Hunedoara je morala v zvezi s tem posojilom banke BRD ministrstvu za javne finance plačati tudi 2,5-odstotno provizijo za tveganje, tj. 367 000 EUR v osmih enakih tranšah, za „sklad za tveganja za javni dolg“.

(43) S posojili bank BRD in BCR so se financirale naložbe za okoljsko skladnost v obratu Paroseni (standardi EU iz direktive o industrijskih emisijah). Take naložbe niso mogle ustvariti dodatne proizvodnje ali zmanjšati proizvodnih stroškov, da bi se z dodatnimi prihodki iz poslovanja vrnila posojila. Bile so le predpogoj za nadaljnje delovanje obrata. Dejansko so se zasebna posojila, ki so bila dodeljena romunski državi in jih je ta dodelila naprej za financiranje okoljske skladnosti v letih 2013 in 2014, uporabila po primeru, v katerem je Romunija zagotovila nepovratna sredstva za isto vrsto naprave (razžvepljevanje dimnih plinov) drugima termoelektrarnama leta 2010 (CE Turceni) in leta 2011 (CE Craiova II) in v katerem so potekale izmenjave z romunskimi organi leta 2012 ([21]). Zato je ustrezno meniti, da sta posojili bank BRD in BCR, ki ju je prenesla država in s katerima se je financirala okoljska skladnost, dejansko pomenili nepovratna sredstva, tako kot v primerih predhodnih posojil drugima elektrarnama v letih 2011 in 2012.

(d) Posojilo, zagotovljeno za vračilo nezdružljive pomoči, ki jo je bilo treba izterjati v skladu s sklepom v zvezi z nezdružljivo pomočjo; glavnica in obresti (v nadaljnjem besedilu: posojilo za vračilo nezdružljive pomoči)

(44) Ministrstvo za javne finance, družba CE Hunedoara ter ministrstvo za energijo, MSP in poslovno okolje so na podlagi izrednega vladnega odloka št. 11 z dne 13. maja 2015 v zvezi z dodelitvijo posojila družbi CE Hunedoara S.A. 9. junija 2015 sklenili dogovor o posojilu.

(45) Z navedenim dogovorom o posojilu je bilo družbi CE Hunedoara dodeljeno posojilo z glavnico v višini 34 785 015 RON (približno 7 478 778 EUR). To posojilo se je uporabilo za vračilo nezdružljive pomoči iz uvodne izjave 5.

(46) Dospelost posojila je bila 90 dni, zato je zapadlo v plačilo 8. septembra 2015. Dogovorjena obrestna mera posojila je bila določena v vrednosti trimesečnega ROBOR-ja, ki se mu prišteje 5 %, tj. 6,27 % na leto, in naj bi ostala fiksna v celotnem obdobju posojila.

(47) V skladu s členom 2(2) navedenega izrednega vladnega odloka št. 11 z dne 13. maja 2015 so bila zavarovanja določena v vrednosti 49 380 000 RON (približno 10 616 700 EUR), tj. pri 120 % posojila.

(e) Posojilo, ki predstavlja pomoč, dodeljeno v skladu s sklepom o pomoči za reševanje, in obresti (v nadaljnjem besedilu: posojilo za reševanje)

(48) Ministrstvo za javne finance, družba CE Hunedoara ter ministrstvo za energijo, MSP in poslovno okolje so na podlagi izrednega vladnega odloka št. 22 z dne 24. junija 2015 v zvezi z dodelitvijo posojila družbi CE Hunedoara S.A. 14. julija 2015 sklenili dogovor o posojilu.

(49) V navedenem dogovoru o posojilu je bilo predvideno, da se družbi CE Hunedoara dodeli glavnica v višini 167 000 000 RON (približno 35 905 000 EUR), in sicer v dveh tranšah; prva tranša v znesku 98 476 900 RON (približno 21 172 533 EUR) je bila dodeljena 20. julija 2015, druga tranša v višini 68 523 100 RON (približno 14 732 466 EUR) pa ni bila dodeljena, saj družba CE Hunedoara ni vrnila drugega posojila, ki je bilo dodeljeno na podlagi izrednega vladnega odloka št. 11/2015 in je bilo povezano s povračilom iz sklepa v zvezi z nezdružljivo pomočjo (glej točko (d) zgoraj).

(50) Dospelost posojila za reševanje je bila šest mesecev, tj. za obdobje od aprila do septembra 2015; vendar je družba CE Hunedoara iz že pojasnjenih razlogov prejela le prvo tranšo posojila.

(51) Dogovorjena obrestna mera posojila je bila določena v vrednosti šestmesečnega ROBOR-ja, ki se mu prišteje 5 %, tj. 6,57 % na leto, in naj bi ostala fiksna v celotnem obdobju posojila.

(52) V skladu s členom 3(3) navedenega izrednega vladnega odloka št. 22 z dne 24. junija 2015 so bila zavarovanja določena v vrednosti 123 960 000 RON (približno 26 651 400 EUR), tj. pri 120 % posojila.

### 2.5 **Razlogi za začetek postopka**

(53) Komisija je v sklepu o začetku postopka predhodno menila, da bi lahko pet javno financiranih ali podprtih posojil, ki so bila družbi CE Hunedoara dodeljena ali pa je imela družba od njih korist in so bila na dan 30. junija 2016 še vedno neporavnana v skupnem znesku 337 milijonov RON (približno 73 milijonov EUR), pomenilo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

([21]) SA. 33812 (2012/NN) – Romunija – Nezakonita državna pomoč za obvezne okoljske projekte.

(54) Komisija je v sklepu o začetku postopka tudi dvomila, da so izpolnjeni pogoji za združljivost z notranjim trgom na podlagi člena 107(3)(c) PDEU za pomoč za prestrukturiranje iz smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje. Poudarila je, da romunski organi niso predložili veljavnega načrta prestrukturiranja ali jasnega načrta likvidacije za družbo v razumnem časovnem okviru, prav tako pa ni bilo mogoče opredeliti nobenega opredeljivega in veljavnega prispevka družbe CE Hunedoara k stroškom prestrukturiranja ali ukrepov za omejitev izkrivljanja konkurence, ki so pogoji za skladnost pomoči za prestrukturiranje s smernicami o pomoči za reševanje in prestrukturiranje. Nazadnje, družba CE Hunedoara ni vrnila pomoči za prestrukturiranje ali posojila, ki ji je omogočilo vračilo pretekle nezdružljive pomoči.

(55) Da bi lahko Komisija ocenila, ali bi bila zadevna posojila družbi CE Hunedoara na voljo na finančnih trgih in ali so bila dodeljena pod tržnimi pogoji, je v sklepu o začetku postopka od Romunije zahtevala, naj predloži:

— premisleke glede kreditne sposobnosti, tržne referenčne vrednosti in bonitetne ocene družbe CE Hunedoara, ki so jih romunski organi upoštevali pri vzpostavitvi in določitvi pogojev za njihovo podporo, kot je dokumentirano z dokazi, ki sovpadajo z datumi dodelitve, prenosa ali jamstva za posamezno posojilo,

— dokaze o ponudbah glede posojil, ki so jih družbi CE Hunedoara v obdobju 2012–2016 dale finančne institucije na trgu ali banke, s podrobno navedbo, ali se je zahtevalo državno ali javno jamstvo, in

— vse informacije, ki bi lahko bile v pomoč pri oceni teh petih posojil.

## 3. **PRIPOMBE ROMUNIJE**

(56) Romunija je v pripombah k sklepu Komisije o začetku postopka predložila naslednje informacije in številne ugotovitve.

### 3.1 **Pripombe v zvezi z neodplačano glavnico in zneski, dolgovanimi za pet posojil**

(a) Posojilo banke IBRD

(57) Družba CE Hunedoara od obroka, ki bi ga morala plačati novembra 2014, zaradi finančnih težav ni mogla več izvajati plačil in je svojega garanta, ministrstvo za javne finance, prosila, naj namesto nje plača preostale obroke.

(58) Ministrstvo za javne finance je kot garant družbe CE Hunedoara plačalo preostale tri obroke (tj. novembra 2014, maja 2015 in novembra 2015) ter izračunalo kazni in zamudne obresti, ki mu jih je dolgovala družba CE Hunedoara. Neporavnan dolg družbe CE Hunedoara do ministrstva za javne finance (ki zajema zadevne tri obroke ter ustrezne povezane kazni in obresti) je na dan 31. marca 2018 znašal 60 711 568 RON (približno 13 052 987 EUR).

(b) Posojilo banke BCR

(59) Družba CE Hunedoara je oktobra 2015 ministrstvo za javne finance obvestila, da zaradi finančnih težav ne more več izvajati plačil. Družba CE Hunedoara je 31. decembra 2017 ministrstvu za javne finance dolgovala 5 343 411 EUR (približno 24 853 078 RON), kar ustreza zneskom, dolgovanim kot glavnica, obrestim in proviziji za tveganje, ter dodatnih 564 163 EUR (približno 2 763 553 RON) v obliki zamudnih obresti in kazni.

(60) Dne 31. marca 2018 je bil od glavnice v znesku 17 950 000 EUR (približno 83 485 450 RON) vrnjen znesek v višini 2 154 000 EUR (približno 10 018 254 RON), zato je ostal dolg v višini 15 796 000 EUR (približno 73 467 196 RON).

(c) Posojilo banke BRD

(61) Družba CE Hunedoara je februarja 2016 ministrstvo za javne finance obvestila, da zaradi finančnih težav ne more več izvajati plačil. Družba CE Hunedoara je 31. marca 2018 ministrstvu za javne finance dolgovala 3 000 357 EUR (približno 13 955 150 RON), kar ustreza zneskom, dolgovanim kot glavnica, obrestim in proviziji za tveganje ter zamudnim obrestim in kaznim.

(62) Dne 31. marca 2018 je bil od glavnice v znesku 14 700 000 EUR (približno 68 371 170 RON) vrnjen znesek v višini 1 764 000 EUR (približno 8 204 364 RON), zato je ostal dolg v višini 12 936 000 EUR (približno 60 166 806 RON).

(d) Posojilo za vračilo nezdružljive pomoči

(63) Dne 8. septembra 2015, ko je posojilo dospelo in ni bilo plačano, je ministrstvo za javne finance za vsak dan zamude izračunalo in prištelo zamudne obresti. Dne 31. marca 2018 je neporavnan dolg družbe CE Hunedoara v zvezi s tem posojilom znašal 42 339 794,26 RON (približno 9 103 055 EUR), pri čemer je glavnica znašala 34 785 015 RON (približno 7 478 778 EUR), obresti za posojilo 545 255,11 RON (približno 117 229 EUR), zamudne obresti pa 7 009 525,58 RON (približno 1 507 048 EUR).

(e) Posojilo za reševanje

(64) Družba CE Hunedoara je od zneska v višini 98 476 900 RON (približno 21 172 533 EUR), ki je pomenil prvo tranšo, uporabila le 93 450 841,17 RON (približno 20 091 930 EUR), razliko v višini 5 026 058,86 RON (približno 1 080 602 EUR) pa je vrnila ministrstvu za javne finance. Dne 31. marca 2018 je neporavnan dolg družbe CE Hunedoara v zvezi s tem posojilom znašal 112 579 946,05 RON (približno 24 204 688 EUR), pri čemer je glavnica znašala 93 450 841,17 RON (približno 20 091 930 EUR), obresti za posojilo 3 306 854,30 RON (približno 710 973 EUR), zamudne obresti pa 15 822 250,68 RON (približno 3 401 783 EUR).

*Preglednica 3*

**Informacije Romunije v zvezi z neodplačano glavnico in zneski, dolgovanimi za pet posojil, na dan 31. marca 2018**

| | Posojilo banke IBRD | Posojilo banke BCR | Posojilo banke BRD | Posojilo za vračilo nezdružljive pomoči | Posojilo za reševanje |
|---|---|---|---|---|---|
| Datum dodelitve | 31.5.2002 | 5.12.2013 | 5.6.2014 | 9.6.2015 | 14.7.2015 |
| Prvotna glavnica | 68,75 milijona USD | 17,95 milijona EUR | 14 milijonov EUR | 34,8 milijona RON | 98,5 milijona RON |
| Neporavnana glavnica 31.3.2018 | 0 | 15,79 milijona EUR (73,5 milijona RON) | 12,9 milijona EUR (60,1 milijona RON) | 34,8 milijona RON | 93,4 milijona RON |
| Dolg ministrstvu za javne finance 31.3.2018 – kapital, kazni in obresti | 60,7 milijona RON (13,1 milijona EUR) | 5,3 milijona EUR (24,9 milijona RON) | 3,0 milijona EUR (13,9 milijona RON) | 42,3 milijona RON | 112,6 milijona RON |

3.2 **Druge pripombe**

(65) Prvič, Romunija je ponudila pojasnilo glede posojila za reševanje, odobrenega s sklepom Komisije z dne 21. aprila 2015. Kot je navedeno tudi v sklepu o začetku postopka, se je Romunija, ko je bilo posojilo za reševanje odobreno, zavezala, da bo najpozneje v šestih mesecih od datuma sklepa o pomoči za reševanje predložila: (i) dokaz, da je bilo posojilo vrnjeno, ali (ii) veljaven načrt prestrukturiranja ali (iii) utemeljen načrt likvidacije, v katerem so določeni koraki, ki vodijo do likvidacije družbe CE Hunedoara v razumnem časovnem okviru, brez dodatne pomoči. V zvezi s tem je Romunija potrdila, da se je dejansko odločila za možnost prestrukturiranja družbe CE Hunedoara.

(66) Drugič, Romunija je v zvezi s sklepom o začetku postopka trdila, da se po njenem mnenju s posojilom za reševanje, ki je bilo odobreno s sklepom o pomoči za reševanje, upravičenki (tj. družbi CE Hunedoara) ni dodelila nobena dejanska gospodarska prednost. Trdila je, da je bilo posojilo dodeljeno v skladu z veljavnimi pogoji na bančnem trgu, tj. na podlagi ekonomsko-finančne analize, ki jo je izvedla banka EximBank; poleg tega se je v jamstvih, ki jih je določil nacionalni davčni upravni organ, upoštevala tržna vrednost zavarovanja, ki je krilo vsaj 120 % vrednosti posojila.

(67) Tretjič, kar zadeva postopek likvidacije družbe CE Hunedoara in pravno ločitev dejavnosti pridobivanja premoga in dejavnosti proizvodnje električne energije, je Romunija pojasnila, da so: (i) pomanjkanje finančnih sredstev, (ii) dejstvo, da je bila družba CE Hunedoara leta 2016 dvakrat začasno v postopku zaradi insolventnosti na lastno zahtevo, ta postopek pa je bil nato v obeh primerih prekinjen, in (iii) dejstvo, da nacionalna sodišča v času, ko je Romunija predložila pripombe, še vedno niso sprejela odločitve o še eni zahtevi za začetek postopka zaradi insolventnosti, razlogi, ki so preprečili pravno ločitev pridobivanja premoga od proizvodnje električne energije.

(68) Romunija je pojasnila, da je treba pri pravni ločitvi upoštevati nekatere pravno predvidene postopkovne korake in da bi postopek brez kakršnih koli posredovanj zainteresiranih tretjih oseb običajno trajal od šest do devet mesecev. Poleg tega je poudarila, da so se kljub temu vodili ločeni računi za dejavnost pridobivanja premoga in dejavnost proizvajanja električne energije ter da bi se pomoč za reševanje uporabila izključno za posel z energijo, kot je bilo tudi predstavljeno v priglasitvi pomoči za reševanje.

(69) Četrtič, v zvezi s sklepom o začetku postopka glede pogojev za pomoč ponudnikom storitev splošnega gospodarskega pomena je Romunija trdila, da bi bila družba CE Hunedoara ponudnik storitev, nepogrešljivih za delovanje nacionalnega sistema električne energije, zaradi česar bi bila v skladu z veljavnimi pravnimi določbami ([22]) dejansko upravičena do nadomestila. V zvezi s tem je Romunija dodala, da je začela informacije, potrebne za opredelitev storitve splošnega gospodarskega pomena, pooblastila za izvajanje te storitve, izračun nadomestila in trajanje, Komisiji posredovati leta 2016 in bo kmalu končala.

(70) Petič, Romunija je trdila tudi, da bi v skladu s študijami, ki jih je izvedla nacionalna družba za prenos električne energije Transelectrica S.A., prenehanje obratovanja dveh elektrarn, tj. Mintia in Paroseni, negativno vplivalo na delovanje nacionalnega sistema električne energije.

(71) Šestič, po ocenah Romunije se je pričakovalo, da bodo v bližnji prihodnosti druge proizvodne enote za električno energijo postale nerazpoložljive zaradi začetka veljavnosti Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2017/1442 ([23]).

(72) Vendar Romunija ni predložila nobenih informacij, ki bi dokazovale, da so romunski organi ali akterji na trgu izvedli predhodno oceno pred dodelitvijo posojil, in ni predložila dokazil o združljivosti posojil s pravili o državni pomoči.

(73) Romunija v pripombah k sklepu o začetku postopka ni nasprotovala ugotovitvi, da posojilo za reševanje, posojilo, dodeljeno za vračilo nezdružljive pomoči, in tri preostala posojila pomenijo državna sredstva in se lahko pripišejo državi.

## 4. **OCENA POMOČI**

(74) Ta sklep se nanaša na pet javno financiranih ali podprtih posojil, opisanih v oddelku 2.4.

(75) Ta sklep ne posega v oceno drugih morebitnih podpornih ukrepov, dodeljenih družbi CE Hunedoara. To vključuje zlasti odlog ali oprostitve plačila dolga s strani javnih organov v neposredno korist družbe CE Hunedoara, kot je navedeno v sklepu o začetku postopka, pa tudi prejšnje oprostitve plačila ali odpis javnih dolgov, ki jih je nacionalna družba za premog JSC Petrosani dolgovala pred likvidacijo, če bi se za družbo CE Hunedoara štelo, da je njena ekonomska naslednica.

(76) Komisija bo najprej proučila, ali zadevnih pet ukrepov vključuje državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Nato bo proučila, ali je bila pomoč že izvedena in ali je taka pomoč morda združljiva z notranjim trgom.

(77) Komisija se predhodno ne strinja s pripombami Romunije glede posojil bank BCR in BRD. Prvič, Romunija je dejansko (kot posojilojemalec) plačala del glavnice, dolgovane banki BCR oziroma BRD, kar pa ne velja za družbo CE Hunedoara, saj ta ni plačala nobenega dela glavnice (podrejenih posojil) do romunske države, tako da je dejansko neporavnana celotna prvotna glavnica (podrejenih posojil) in ne le njen del. Drugič, Komisija se ne strinja niti s pripombami Romunije glede zneskov, dolgovanih ministrstvu za javne finance na dan 31. marca 2018 za ti posojili; dejansko meni, kot je pojasnjeno v nadaljevanju, da družba CE Hunedoara romunski državi v celoti dolguje celotni glavnici (podrejenih) posojil bank BCR in BRD (in ne le obrokov glavnice, ki bi jih morala v skladu s časovnim razporedom plačil plačati do 31. marca 2018).

### 4.1 **Obstoj državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU**

(78) V skladu s členom 107(1) PDEU „je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli pomoč iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami“.

([22]) Izredni vladni odlok št. 26/2018 in sklep vlade št. 760/2017.
([23]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/1442 z dne 31. julija 2017 o določitvi zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnikah (BAT) v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta za velike kurilne naprave (UL L 212, 17.8.2017, str. 1).

(79) Da bi se ukrep štel za pomoč v smislu te določbe, morajo biti torej izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji: (i) ukrep je mogoče pripisati državi in se financira iz državnih sredstev; (ii) prejemniku mora dodeliti prednost; (iii) navedena prednost mora biti selektivna in (iv) ukrep mora izkrivljati ali bi lahko izkrivljal konkurenco in vplivati na trgovino med državami članicami.

4.1.1 *Državna sredstva in pripisljivost državi*

(80) Kot je navedlo Sodišče ([24]), da bi se ukrepi šteli za državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, (a) se morajo financirati iz državnih sredstev, in sicer neposredno ali posredno prek posrednika, ki deluje na podlagi dodeljenih pooblastil, in (b) jih mora biti mogoče pripisati državi. Pojem države članice vključuje vse ravni javnih organov, ne glede na to, ali gre za nacionalni, regionalni ali lokalni organ ([25]).

(81) Kar zadeva posojilo banke IBRD, je Romunija pojasnila, da je bilo to posojilo rezultat pogodbe, ki sta jo 31. maja 2002 podpisali banka IBRD in družba Electrocentrale Deva, pravna predhodnica družbe CE Hunedoara. Za to posojilno pogodbo je jamčila romunska vlada. V skladu s sodno prakso ([26]) velja, da ustvarjanje konkretnega tveganja, da bo državi v prihodnje naloženo dodatno breme v obliki poroštva ali pogodbene ponudbe, zadostuje za namene člena 107(1) PDEU. Posojilno jamstvo banke IBRD je kot tako vključevalo sredstva iz državnega proračuna.

(82) Kar zadeva posojilo banke BCR, je Romunija potrdila, da je bilo to posojilo rezultat pogodbe, ki je bila 3. decembra 2013 sklenjena med banko BCR in ministrstvom za javne finance za financiranje ene četrtine naložbenega projekta „Centrala Electrică Parașeni“. To posojilo je bilo nato nadalje dodeljeno družbi CE Hunedoara s pogodbo o podrejenem posojilu, sklenjeno 5. decembra 2013. Pogodba o podrejenem posojilu (povezana s posojilom banke BCR, ki ga je najela romunska država) je bila kot taka družbi CE Hunedoara ponujena iz sredstev, ki so izvirala iz državnega proračuna.

(83) Kar zadeva posojilo banke BRD, je Romunija potrdila, da je bilo to posojilo rezultat pogodbe, ki sta jo 19. maja 2014 podpisali banka BRD in ministrstvo za javne finance. To posojilo je banka dodelila posojilo-jemalcu, ta pa ga je nato dodelil družbi CE Hunedoara s pogodbo o podrejenem posojilu, sklenjeno 5. junija 2014, za financiranje še ene četrtine projekta „Centrala Electrică Parașeni“. Pogodba o podrejenem posojilu (povezana s posojilom banke BRD, ki ga je najela romunska država) je bila kot taka družbi CE Hunedoara ponujena iz sredstev, ki so izvirala iz državnega proračuna.

(84) Posojilo za reševanje, vključno s podaljšanim in nepovrnjenim delom posojila, in posojilo za vračilo nezdružljive pomoči vključujeta državna sredstva, ker so bila zagotovljena iz sredstev, ki so bila rezervirana v državnem proračunu in izvirajo iz njega.

(85) Različne akte, s katerimi je ministrstvo za javne finance najelo posojila za družbo CE Hunedoara, jih nanjo preneslo ali zanje jamčilo, ne glede na to, ali je to storilo na lastno pobudo ali ne, na podlagi državnih pooblastil, ki so mu bila dodeljena, ali po naročilu Sveta ministrov Romunije, je mogoče pripisati romunski državi.

(86) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da zadevnih pet posojil vključuje državna sredstva in jih je mogoče pripisati državi.

4.1.2 *Gospodarska prednost*

(87) V skladu s členom 107(1) PDEU se ukrep šteje za državno pomoč, kadar daje prednost posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga. Posojila ali jamstva, ki jih država zagotovi neposredno ali posredno, lahko dajejo prednost podjetju, ki prejme pomoč, kadar se z njimi zagotovi financiranje, ki ga upravičenec ne bi dobil na finančnih trgih pod istimi pogoji, če bi ga sploh dobil. Da bi Komisija preverila, ali je podjetje pridobilo gospodarsko prednost, uporabi „načelo udeleženca v tržnem gospodarstvu“. V skladu s tem načelu se presoja osredotoča na transakcijo z vidika hipotetičnega preudarnega zasebnega upnika/vlagatelja, ki je v zelo podobnem položaju kot država ([27]).

(88) Romunska država je v zadevnem primeru upnik in glavni delničar družbe CE Hunedoara. V takih okoliščinah bi lahko Romunija sama zagotovila ali zajamčila posojilo ali jamstvo, skladno z načelom udeleženca v tržnem gospodarstvu, če so pogoji, pod katerimi se posojilo dodeli, v skladu s tržnimi pogoji, če obstaja verjetnost odplačila ali povečanja donosa delničarja v drugačni obliki.

([24]) Glej zadevo C-482/99, Francija proti Komisiji (Stardust Marine), ECLI:EU:C:2002:294.
([25]) Zadeva C-248/84, Nemčija proti Komisiji, ECLI:EU:C:1987:437, točka 17.
([26]) Sodba Sodišča z dne 19. marca 2013 v združenih zadevah C-399/10 P in C-401/10 P, Bouygues in Bouygues Télécom proti Komisiji in drugim, ECLI:EU:C:2013:175, točke 137, 138 in 139.
([27]) Zadeva C-300/16 P, Komisija proti Frucona Košice, ECLI:EU:C:2017:706, točka 28.

(89) Zato je treba pri presoji pogojev, pod katerimi delničar dodeli posojila, upoštevati morebitni donos od udeležbe, ki ga lahko delničar upravičeno pričakuje kot delničar. V tem primeru je ob upoštevanju (i) finančnih podatkov družbe CE Hunedoara, prikazanih v preglednici 2 zgoraj, (ii) bistveno višjih mejnih proizvodnih stroškov družbe CE Hunedoara v primerjavi s tržnimi cenami in (iii) preteklosti družb predhodnic očitno, da romunska država ali kateri koli vlagatelj v tržnem gospodarstvu v podobnem položaju kot država od svojega deleža v družbi CE Hunedoara od leta 2013 ne bi mogel pričakovati morebitnega donosa v obliki dividend ali kapitalskega dobička.

(90) Prvič, pri treh posojilih bank IBRD, BCR in BRD, ki jih je romunsko ministrstvo za javne finance najelo ali zanje jamčilo v korist družbe CE Hunedoara, je treba pri presoji upoštevati finančni položaj družbe in preteklost njenih predhodnic, kot bi ju proučil vsak preudaren posojilodajalec ali vlagatelj v tržnem gospodarstvu. Družba CE Hunedoara je celo pred aprilom 2015, ko po poročanju ni mogla pridobiti financ pod tržnimi pogoji, stalno poslovala z izgubo od svojega prvega leta polnega delovanja, ki je zajemalo premogovnike in proizvodnjo električne energije v okviru iste družbe.

(91) Drugič, kar zadeva posojilo za vračilo nezdružljive pomoči, je bilo v sklepu o začetku postopka ugotovljeno, da je bila družbi CE Hunedoara kot naslednici, ki je upravljala sredstva za proizvodnjo električne energije družb Electrocentrale Paroşeni in Electrocentrale Deva, z državno pomočjo, ki je bila predmet sklepa v zvezi z nezdružljivo pomočjo, sprejetega 20. aprila 2015, in posledično javnim posojilom, ki je bilo družbi CE Hunedoara dodeljeno za vračilo te pomoči, dodeljena gospodarska prednost podobne narave (kot je tista, povezana s posojilom za reševanje). Posojilo za vračilo nezdružljive pomoči je bilo dodeljeno, ko je družba CE Hunedoara po navedbah Romunije izpolnjevala merila za začetek postopka zaradi insolventnosti na podlagi romunskega prava, v skladu s tem pa se lahko izključi možnost, da bi lahko družba take finance pridobila pod tržnimi pogoji.

(92) Tretjič, kar zadeva posojilo za reševanje, kot je bilo poudarjeno v sklepu o začetku postopka, so romunski organi izjavili, da ga družba CE Hunedoara ni mogla pridobiti od poslovnih bank, in splošneje priznali, da je zagotavljalo (selektivno) prednost ([28]). Podaljšan in še vedno nevrnjeni del posojila za reševanje, ki ga je družba CE Hunedoara zadržala, prav tako vključuje gospodarsko prednost, ki je družba nikakor ne bi mogla pridobiti pod tržnimi pogoji, na primer z refinanciranjem in vračilom nevrnjenega dela s posojilom poslovne banke.

(93) Romunija je v pripombah k sklepu o začetku postopka trdila, da je dejansko nameravala prestrukturirati družbo CE Hunedoara in posojilo za reševanje preoblikovati v del pomoči za prestrukturiranje. Vendar Komisija ugotavlja, da Romunija ni predložila veljavnega načrta prestrukturiranja v skladu s smernicami o pomoči za reševanje in prestrukturiranje, sam namen izvedbe prestrukturiranja pa ne odpravi prednosti, ki je bila dodeljena s posojilom za reševanje, saj zadevno posojilo ni bilo vrnjeno v šestih mesecih po dodelitvi pomoči.

(94) Romunija je v pripombah k sklepu o začetku postopka trdila še, da je bilo posojilo za reševanje dodeljeno po „obstoječih pogojih na bančnem trgu“ po analizi banke EximBank in da je bilo zavarovano. To trditev pa ovrže že preprosto dejstvo, da družba CE Hunedoara ni mogla pridobiti posojila poslovnih bank, kot je poudarjeno v uvodnih izjavah 100 in 101 tega sklepa. Poleg tega Romunija ni predložila analize kreditnega tveganja, ki jo je izvedla banka EximBank.

(95) Četrtič, tudi predhodnice družbe CE Hunedoara niso mogle izpolniti svojih obveznosti, od katerih je v likvidaciji ostalo neplačanih več kot 1,2 milijarde EUR. Družba CE Hunedoara kot nedavno ustanovljena družba kljub temu, da ji je bila odpisana večina obveznosti družb Electrocentrale Paroşeni in Electrocentrale Deva ter nacionalne družbe za premog JSC Petroşani, ni imela zanesljive in stabilne kreditne zgodovine, brez katere posojilodajalci v tržnem gospodarstvu niso naklonjeni financiranju operacij. Dejansko je bilo vseh pet posojil, ki so predmet tega postopka, dodeljenih iz sredstev iz državnega proračuna (glej oddelek 4.1.1 zgoraj). Nasprotno pa ni nobenega dokaza o tem, da bi kak zasebni upnik v tržnem gospodarstvu družbi CE Hunedoara zagotovil posojila v kakršnem koli primerljivem obsegu. Kljub pozivu Romuniji v sklepu o začetku postopka, naj predloži dokaze o ponudbah glede posojil, ki so jih družbi CE Hunedoara v obdobju 2012–2016 dale finančne institucije na trgu ali banke, s podrobno navedbo, ali se je zahtevalo državno ali javno jamstvo, niso bile predložene nobene take ponudbe ali dokazi o pozitivnih ocenah posojilodajalcev v tržnem gospodarstvu.

(96) Petič, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 20 zgoraj, so bila proizvodna sredstva družbe CE Hunedoara tudi tista sredstva, ki so jih pred njo upravljale družbe predhodnice, in sicer brez kakršne koli bistvene proizvodne ali tehnološke izboljšave, ki bi delničarjem omogočila, da upravičeno pričakujejo boljšo ali donosnejšo prodajo električne in toplotne energije na romunskem trgu z električno energijo. Romunski organi, ki imajo polno

([28]) Sklep o pomoči za reševanje z dne 21. aprila 2015, uvodni izjavi 30 in 31.

lastništvo družbe CE Hunedoara in predhodnic ter so hkrati tudi njen glavni upnik, niso mogli zanemariti strukturne nezmožnosti družbe CE Hunedoara, da ustvari dovolj dobička iz poslovanja za izpolnitev svojih obveznosti. Z javnimi sredstvi so zagotovili financiranje, ki ga družba CE Hunedoara ne bi mogla pridobiti na finančnem trgu po nobeni stopnji.

(97) Vseh pet navedenih dejstev vpliva na kreditno sposobnost družbe CE Hunedoara in kaže na majhno verjetnost, da bi družba CE Hunedoara brez posredovanja države našla posojilodajalce, ki bi ji bili pripravljeni dati posojila pod tržnimi pogoji z zaupanjem, da jih bo vrnila. Prav tako ni verjetno, da bi lahko Romunija pričakovala donos od svojega deleža v družbi CE Hunedoara in zlasti izpada prihodkov pri dodelitvi posojil družbi CE Hunedoara pod pogoji, ki ne dosegajo tržnih.

(98) Za zadevna posojila se torej zdi, da so družbi CE Hunedoara dodelila prednost. Dejansko je bila družba CE Hunedoara posojilojemalec s slabo kreditno zgodovino svojih insolventnih in likvidiranih predhodnic ter brez kreditne zgodovine v obdobju 2012–2013, ko je bila družba ustanovljena. Družba CE Hunedoara je imela vse večje izgube iz poslovanja, ki niso omogočale servisiranja dolga od obdobja 2013–2014, in dejansko ni mogla izpolniti obveznosti, zaradi katerih bi lahko bila družba od leta 2015 predmet postopka zaradi insolventnosti. Poleg tega nič ne kaže na to, da so romunski organi sprejeli kakršne koli pravočasne ukrepe, ki bi jih sprejel preudaren upnik za izterjavo svojih terjatev, kot je poziv posojilojemalcu, naj vrne posojila, ali zahtevanje prisilne izvršitve plačil za povračila, glede katerih obveznosti niso bile izpolnjene. Čeprav je bil januarja 2016 zoper družbo CE Hunedoara vložen zahtevek za insolventnost (glej uvodno izjavo 22 zgoraj), se do zdaj še ni izvedla nobena dejanska izterjava. Zaradi težkega finančnega položaja družbe in majhne verjetnosti vračila ob dodelitvi ali podaljšanju posojil je bila z zadevnimi posojili družbi CE Hunedoara dodeljena gospodarska prednost v obliki financiranja in sredstev, ki jih ta ne bi mogla pridobiti na trgu.

(99) V zvezi s količinsko opredelitvijo te gospodarske prednosti se je Komisija v uvodni izjavi 34 sklepa o začetku postopka sklicevala na sodbo Splošnega sodišča v zadevi Larko ([29]), da je lahko v okoliščinah, ko je posojilojemalec v občutljivem finančnem položaju, za katerega so značilni zlasti zmanjšanje prometa, negativni lastniški kapital in nezmožnost povračila posojil iz lastnih sredstev, gospodarska prednost, ki je vgrajena v posojilo, enaka skupnemu znesku izposojenih sredstev, tudi če država zgolj jamči za posojilo. Romunski organi niso predložili nobenih dokazov o dostopu družbe CE Hunedoara do tržnega financiranja pod tržnimi pogoji, ki bi kazali na to, da se je družba CE Hunedoara poskušala, kaj šele uspela zadolžiti na trgu brez državne podpore.

(100) Kot je opozorjeno v uvodni izjavi 43, sta bili posojili bank BRD in BCR, ki ju je romunska država prenesla za financiranje okoljske skladnosti v letih 2013 in 2014, dodeljeni po tem, ko je Romunija zagotovila nepovratna sredstva za isto vrsto naprave (razžvepljevanje dimnih plinov) drugima termoelektrarnama leta 2010 (CE Turceni) in leta 2011 (CE Craiova II) ter se odločila, da prekine prakso zagotavljanja takih nepovratnih sredstev kot instrument pomoči. Vendar se glede na značilnosti, namen in finančni položaj družbe CE Hunedoara zato zdi primerno šteti, da sta posojili bank BRD in BCR, ki ju je prenesla država in s katerima se je financirala okoljska skladnost, dejansko pomenili nepovratna sredstva, kljub temu da sta bili pravno opredeljeni kot posojili.

(101) Medtem je iz tega, da se je romunska država zatekla k prenosu posojil, ki sta ji ju dodelili banki BRD in BCR, razvidno, da ti zasebni banki nista želeli prevzeti likvidnostnega tveganja za družbo CE Hunedoara, saj sta menili, da posojilo skoraj gotovo ne bo odplačano.

(102) Komisija zato na podlagi navedenega ugotavlja, da je pet posojil, dodeljenih družbi CE Hunedoara, pomenilo gospodarsko prednost, in meni, da je ta prednost enaka skupnemu znesku glavnice posojil ob dodelitvi.

4.1.3 *Selektivnost*

(103) V skladu s členom 107(1) PDEU se ukrep šteje za državno pomoč, kadar daje prednost *posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga*. Komisija ugotavlja, da je bilo zadevnih pet posojil družbi CE Hunedoara zagotovljenih na *ad hoc* podlagi za podporo njenemu nadaljnjemu delovanju v posebnih razmerah, ki so zahtevale naložbe za okoljsko skladnost, operativne stroške ali vračilo nezdružljive pomoči in niso bila del širšega ukrepa splošne ekonomske politike za zagotovitev podpore podjetjem v primerljivem pravnem in gospodarskem položaju, ki so dejavna v sektorju proizvodnje energije ali drugih gospodarskih sektorjih. Zato ugotavlja, da so ta posojila selektivna v smislu člena 107(1) PDEU.

([29]) Zadeva T-423/14, Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE proti Komisiji, ECLI:EU:T:2018:57, točka 193 in navedena sodna praksa.

4.1.4 *Vpliv na trgovino in izkrivljanje konkurence*

(104) Kadar pomoč, ki jo dodeli država članica, okrepi položaj nekega podjetja v primerjavi z drugimi podjetji, ki konkurirajo v trgovini znotraj Unije, je treba za zadnjenavedene šteti, da je ta pomoč prizadela ([30]). Zadostuje, da prejemnik pomoči konkurira drugim podjetjem na trgih, odprtih za konkurenco ([31]).

(105) Družba CE Hunedoara zagotavlja električno in toplotno energijo v Romuniji. V skladu z veljavnimi pravili na notranjem trgu z električno energijo ([32]) lahko dobavitelji električne energije prosto vzpostavijo dejavnosti in iščejo stranke v Romuniji. Dejansko je to storilo več konkurentov iz Romunije (npr. SN Nuclearelectrica, SN Hidroelectrica) ali drugih držav članic (npr. CEZ, Alpiq). Komisija ugotavlja, da je romunski elektroenergetski sistem trenutno povezan z elektroenergetskimi sistemi Bolgarije in Madžarske, tako da proizvodnja tokov električne energije in trgovina z njimi potekata v teh državah članicah.

(106) Zato Komisija ugotavlja, da lahko posojila, ki se proučujejo, vplivajo na trgovino v EU in izkrivljajo ali bi lahko izkrivljala konkurenco na notranjem trgu.

4.1.5 *Sklepna ugotovitev o prisotnosti pomoči*

(107) Komisija na podlagi navedenih trditev ugotavlja, da posojilo banke IBRD, za katero je za družbo CE Hunedoara jamčila romunska država, posojili bank BCR in BRD, najeti v korist družbe CE Hunedoara, posojilo, dodeljeno za vračilo prejšnje nezdružljive pomoči, in posojilo za reševanje, vključno s podaljšanim in nepovrnjenim delom posojila, pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

## 4.2 **Zakonitost pomoči**

(108) Pogodba o posojilu z banko IBRD z državnim jamstvom, od katere je imela družba CE Hunedoara korist, je bila podpisana 31. maja 2002 z družbo Electrocentrale Deva, eno od pravnih predhodnic družbe CE Hunedoara, torej pred pristopom Romunije k Evropski uniji leta 2007; posojilo banke IBRD kot tako ni bilo nezakonito, tudi če bi bilo ugotovljeno, da je posojilo vključevalo državno pomoč. Zato plačila, ki jih je država izvedla kot garant, čeprav po pristopu, pomenijo obstoječo pomoč in kot taka niso nezakonita, brez poseganja v opredelitev na podlagi državne pomoči glede morebitnega prihodnjega neuspeha države pri poznejšem uveljavljanju svoje pravice do uporabe pravnih sredstev zoper družbo CE Hunedoara.

(109) Vendar posojilo banke BCR, posojilo banke BRD in posojilo, dodeljeno za vračilo nezdružljive pomoči, pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, zaradi izplačila v nasprotju s členom 108(3) PDEU pa pomenijo tudi nezakonito državno pomoč.

(110) Posojilo za reševanje, ki mu Komisija v sklepu o pomoči za reševanje z dne 21. aprila 2015 ni nasprotovala, se ni izvedlo pred sklepom Komisije, zato ni pomenilo nezakonite državne pomoči. Vendar je bilo podaljšanje zaradi prekomernega podaljševanja in neplačevanja, ki presega šestmesečno obdobje, za katero je bilo odobreno, nezakonito.

## 4.3 **Združljivost pomoči in pravna podlaga za oceno**

(111) Komisija mora oceniti, ali se lahko zgoraj opredeljeni ukrepi pomoči štejejo za združljive z notranjim trgom. V skladu s sodno prakso Sodišča so države članice tiste, ki morajo uveljavljati morebitne razloge za združljivost in dokazati, da so pogoji za takšno združljivost izpolnjeni ([33]). Razen na začetku za posojilo za reševanje in njegovo podaljšanje po šestih mesecih od sklepa Komisije z dne 21. aprila 2015 in posojila IBRD, ki ga ni bilo treba priglasiti, ker je bilo dodeljeno pred pristopom Romunije k Uniji, Romunija ni priglasila posojila, dodeljenega za vračilo nezdružljive pomoči, posojila banke BCR in posojila banke BRD ali navedla razlogov za združljivost z notranjim trgom.

(112) Komisija na podlagi razpoložljivih informacij in v skladu z ugotovitvijo iz sklepa o začetku postopka meni, da bi bile edina možna podlaga za združljivost ukrepov, ki se ocenjujejo, smernice o pomoči za reševanje in prestrukturiranje. Te smernice določajo pravila in pogoje za namene ocene združljivosti pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah v skladu s členom 107(3)(c) PDEU.

([30]) Glej zlasti zadevo C-730/79, Philip Morris proti Komisiji, EU:C:1980:209, točka 11; zadevo C-53/00, Ferring, ECLI:EU:C:2001:627, točka 21; zadevo C-372/97, Italija proti Komisiji, ECLI:EU:C:2004:234, točka 44.
([31]) Zadeva T-214/95, Het Vlaamse Gewest proti Komisiji, ECLI:EU:T:1998:77.
([32]) Direktiva 2009/72/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 2003/54/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 55).
([33]) Glej zadevo C-364/90, Italija proti Komisiji, EU:C:1993:157, točka 20.

4.3.1 *Upoštevnost smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje*

(113) V skladu s točkama 137 in 138 smernic o pomoči za reševanje bo „Komisija […] preverila združljivost kakršne koli pomoči za reševanje ali prestrukturiranje, ki je bila dodeljena brez njene odobritve in je zato v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe, z notranjim trgom na podlagi teh smernic, če je del pomoči ali vsa pomoč dodeljena po objavi smernic v *Uradnem listu Evropske unije*“, in „[v] vseh drugih primerih […] pomoč proučila na podlagi smernic, veljavnih ob dodelitvi pomoči“.

(114) Posojilo za reševanje in posojilo, dodeljeno za vračilo nezdružljive pomoči, sta bili dodeljeni po začetku veljavnosti smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje 1. avgusta 2014. Zato se smernice o pomoči za reševanje in prestrukturiranje uporabljajo za ti dve posojili.

(115) Poleg tega posojili bank BCR in BRD nista bili priglašeni Komisiji v nasprotju s členom 108(3) PDEU. Iz tega sledi, da se smernice o pomoči za reševanje in prestrukturiranje, čeprav sta bili ti posojili dodeljeni pred 1. avgustom 2014, kolikor jih je treba oceniti skupaj kot del enega samega postopka za zagotovitev pomoči družbi v težavah, uporabljajo tudi za posojili bank BCR in BRD.

4.3.2 *Uporaba smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje*

(116) Korist od pomoči za reševanje ali prestrukturiranje lahko imajo le podjetja v težavah, kakor so opredeljena v točki 20 smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje, ki niso dejavna v sektorju premogovništva ter jeklarskem in finančnem sektorju, kakor so opredeljeni v točki 16 smernic. Kot je ugotovljeno v sklepu o pomoči za reševanje, je družba CE Hunedoara že aprila 2015 izpolnila merila za uvedbo kolektivnega postopka zaradi insolventnosti iz točke 20(c) smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje, družba pa je tak postopek dejansko začela januarja 2016 (glej uvodno izjavo 22 zgoraj). Zato se lahko družba CE Hunedoara šteje za podjetje v težavah v smislu smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje.

(117) Komisija najprej ugotavlja, da Romunija ni predložila nobenih dokazov o morebitni skladnosti s pogoji za združljivost pomoči za reševanje ali prestrukturiranje iz smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje.

(118) Kar zadeva posojilo banke BCR, posojilo banke BRD in posojilo, dodeljeno za vračilo nezdružljive pomoči, jih bo Komisija v nadaljevanju ocenila skupaj, saj so bila dodeljena podjetju v težavah kot pomoč za naložbe ali poslovanje in so družbi CE Hunedoara omogočila, da poravna svoje stroške brez dostopa do finančnih trgov (glej uvodno izjavo 99). Komisija na tej podlagi meni, da pogoji za združljivost pomoči za prestrukturiranje iz smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje niso izpolnjeni, ker (i) načrt prestrukturiranja (predložen oktobra 2015 in spremenjen januarja 2016) najprej ni bil veljaven, ker se z njim ni mogla zagotoviti dolgoročna sposobnost preživetja družbe CE Hunedoara brez nadaljnje stalne pomoči in se ni izvedel, ker (ii) družba CE Hunedoara ni zagotovila vidnega lastnega prispevka v skladu s točkami od 62 do 64 smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje ter ker (iii) ni bilo mogoče opredeliti ukrepov za omejitev izkrivljanja konkurence v skladu s točkami od 74 do 86 smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje.

(119) Kar zadeva točke od 99 do 103 smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje, čeprav določajo specifične pogoje za pomoč ponudnikom storitev splošnega gospodarskega pomena v težavah, Komisija meni, da posojil, ki se ocenjujejo, ni mogoče oceniti ali upoštevati kot nadomestilo za opravljanje take storitve, kot je navedeno v točki 100 smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje. Prvič, ni niti navedeno niti ugotovljeno, da je družba CE Hunedoara delovala na podlagi veljavnih aktov o pooblastitvi, ki izločajo vsako upravičeno razliko v proizvodnji električne energije drugih proizvajalcev električne energije, ki delujejo v Romuniji; v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča ([34]) je prisotnost veljavnega akta o pooblastitvi bistven pogoj za to, da se državna pomoč šteje za veljavno nadomestilo za storitev splošnega gospodarskega pomena. Drugič, zadevna posojila so bila *ad hoc* posojila za specifične namene ter niso bila dodeljena zaradi opredeljivih in utemeljenih

([34]) Zadeva C-280/00, Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark, Recueil 2003, str. I-7747.

dodatnih stroškov opravljanja storitve. Tretjič, zneski posojil posamezno ali skupaj niso bili določeni na podlagi vnaprej določenih objektivnih parametrov, kalibriranih izključno za ugotovljene stroške storitve splošnega gospodarskega pomena ob upoštevanju vseh prihodkov in stroškov družbe CE Hunedoara. Komisija zato na podlagi točk 100 in 101 smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje ne more meniti, da bi bilo treba zadevna posojila šteti za veljavna nadomestila na podlagi sklepa o storitvah splošnega gospodarskega pomena ([35]) ali okvira za storitve splošnega gospodarskega pomena ([36]).

(120) Romunija prav tako ni izpolnila svoje zaveze glede pravne ločitve premogovnikov od proizvodnje električne energije znotraj družbe CE Hunedoara, ki jo je sprejela v času odobritve pomoči za reševanje in bi lahko po njenih navedbah trajala od šest do devet mesecev. Dva premogovnika prejemata pomoč za poslovanje za zaprtje v skladu s sklepom o drugi pomoči premogovnikom (uvodna izjava 12 zgoraj). Romunija je v pripombah k sklepu o začetku postopka trdila, da se za dejavnosti pridobivanja premoga in proizvajanja električne energije vodijo ločeni računi, ki pa sami po sebi ne preprečujejo navzkrižnega financiranja dejavnosti pridobivanja premoga. Romunija ni dokazala, da se navzkrižno financiranje ne dogaja, na primer s predložitvijo dokazov, da uporaba državne pomoči koristi le dejavnosti proizvajanja električne energije. Brez teh potrebnih dokazov ni mogoče izključiti, da so nekatera od posojil, zajetih v tem sklepu, neposredno ali posredno koristila premogovnikom družbe CE Hunedoara, v nasprotju s točko 16 smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje, v katerih je sektor premogovništva izključen iz pomoči za reševanje in prestrukturiranje.

(121) Nazadnje je treba opozoriti, da so prihodki od posojila, dodeljenega za vračilo nezdružljive pomoči, še naprej na voljo družbi CE Hunedoara. Ob upoštevanju načela iz sodbe v zadevi Deggendorf ([37]) kopičenje nevrnjenega posojila, dodeljenega za vračilo prejšnje nezdružljive pomoči z drugimi tremi posojili, ne dopušča mnenja, da je morebitna pomoč za prestrukturiranje družbi CE Hunedoara združljiva z notranjim trgom na podlagi točke 94 smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje. Vendar družba CE Hunedoara kljub temu, da ima korist od državne pomoči v obliki zadevnih posojil, kolikor niso bila vrnjena, še naprej posluje v škodo konkurentov.

(122) Komisija torej na podlagi navedenega meni, da sta posojili bank BCR in BRD, najeti v korist družbe CE Hunedoara, ocenjeni skupaj s prekomernim podaljšanjem posojila za reševanje, zaradi česar se je preoblikovalo v posojilo za prestrukturiranje, in posojilom, dodeljenim za vračilo nezdružljive pomoči, nezdružljivi z notranjim trgom.

(123) Kar zadeva posojilo za reševanje, se je Romunija v skladu s točko 55(d) smernic o pomoči za reševanje in prestrukturiranje zavezala, da bo najpozneje v šestih mesecih od datuma sklepa o pomoči za reševanje ali izplačila prvega obroka (uvodna izjava 54 sklepa o pomoči za reševanje) predložila dokaz, da je bilo posojilo vrnjeno, ali veljaven načrt prestrukturiranja ali utemeljen načrt likvidacije, v katerem so določeni koraki, ki vodijo do likvidacije družbe CE Hunedoara v razumnem časovnem okviru, brez dodatne pomoči. Romunija svoje zaveze ni izpolnila, ker (i) posojilo za reševanje ni bilo v celoti vrnjeno in ker (ii) je bila Romunija obveščena, da načrt za prestrukturiranje (ki ga je Romunija predložila oktobra 2015 in je bil spremenjen januarja 2016) ne zagotavlja, da bi lahko družba CE Hunedoara dosegla dolgoročno sposobnost preživetja brez nadaljnje stalne pomoči.

(124) Komisija poleg navedenega ugotavlja, da se zdi časovni okvir za likvidacijo družbe CE Hunedoara v najmanj treh letih, kot je Romunija navedla maja 2017 (tj. leto in pol po roku iz oktobra 2015, tj. šest mesecev po dodelitvi pomoči za reševanje, odobreni s sklepom o pomoči za reševanje), precej dolg.

(125) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da je podaljšanje posojila za reševanje nezdružljivo z notranjim trgom.

([35]) Sklep Komisije 2012/21/EU z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 7, 11.1.2012, str. 3).

([36]) Sporočilo Komisije, Okvir Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve (2011) (UL C 8, 11.1.2012, str. 15).

([37]) Zadevi T-244/93 in T-486/93, TWD Deggendorf proti Komisiji, ECLI:EU:T:1995:160, točka 56.

## 5. IZTERJAVA

(126) Komisija je v skladu s PDEU in ustaljeno sodno prakso Sodišča pristojna za odločanje, ali mora zadevna država članica odpraviti ali spremeniti pomoč, za katero je ugotovila, da ni združljiva z notranjim trgom ([38]). Prav tako Sodišče dosledno meni, da je obveznost države članice, da ukine pomoč, za katero Komisija meni, da ni združljiva z notranjim trgom, namenjena ponovni vzpostavitvi prejšnjega stanja ([39]).

(127) V zvezi s tem je Sodišče odločilo, da je ta cilj dosežen, če prejemnik vrne zneske, ki so bili dodeljeni z nezakonito pomočjo, in se tako odpove ugodnostim, ki jih je užival v primerjavi s konkurenti na trgu, ter če se ponovno vzpostavi stanje pred plačilom pomoči ([40]).

(128) V zvezi s tem člen 16(1) Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 ([41]) določa, da „če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativni sklepi, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč […]“.

(129) Zato je treba (i) posojilo banke BCR, (ii) posojilo banke BRD, (iii) posojilo za vračilo nezdružljive pomoči in (iv) posojilo za reševanje – ki je postalo nezakonito od trenutka, ko pomoč za reševanje ni bila vrnjena v šestih mesecih po njegovi dodelitvi in/ali izplačilu –, ki so bila izvedena v nasprotju s členom 108(3) PDEU ter jih je treba šteti za nezakonito in nezdružljivo pomoč, vrniti, da se ponovno vzpostavi stanje na trgu, kot je bilo pred dodelitvijo pomoči. Vračilo pomoči bi moralo zajeti obdobje od datuma, ko je bila upravičenki dodeljena prednost, tj. ko ji je bila pomoč v obliki glavnice posojil nezakonito dana na voljo, do datuma njenega dejanskega vračila, zneskom, ki jih je treba vrniti, pa bi bilo treba prišteti obresti do datuma dejanskega vračila. Obresti vračila se razlikujejo od pogodbenih obresti, zamudnih obresti ali drugih povezanih zneskov v zvezi z zadevnimi posojili, ki jih družba CE Hunedoara dolguje državi.

(130) V skladu z ustaljeno sodno prakso plačilna nesposobnost in nezmožnost vračila pomoči nista upravičen razlog za oprostitev obveznosti vračila ([42]). V takem primeru je mogoče vzpostavitev stanja pred izplačilom pomoči in odpravo izkrivljanja konkurence načeloma doseči z vpisom terjatve iz naslova vračila pomoči v register terjatev v okviru postopka likvidacije pod nadzorom sodišča. Če država članica ne more zagotoviti vračila celotnega zneska pomoči, vpis terjatve omogoča izpolnitev obveznosti zagotovitve vračila, če postopek zaradi insolventnosti povzroči prenehanje upravičenca, tj. popolno prenehanje njegovih dejavnosti ([43]). Likvidacija družbe CE Hunedoara v primeru nevračila pomoči za reševanje v šestih mesecih od njegove odobritve ali izplačila je prav tako predvidena v smernicah o pomoči za reševanje in prestrukturiranje, v sklepu o pomoči za reševanje (uvodne izjave 20, 21 in 52(d)).

(131) Komisija opozarja na nedavne razprave z Romunijo, v katerih je bilo ugotovljeno, da bi lahko prenehanje družbe CE Hunedoara vodilo v likvidacijo in prodajo njenih sredstev zaradi izpolnitve obveznosti, vključno s tistimi, ki izhajajo iz izvršitve izterjave, naložene Romuniji na podlagi tega sklepa. Romunski organi so potrdili obstoj pravnih določb v nacionalni zakonodaji, ki bi zagotovile nadaljevanje obratovanja, in v zvezi s tem navedli zakon št. 123 z dne 10. julija 2012 o električni energiji in zemeljskem plinu, zlasti poglavje za varnost in zaščito.

(132) Romunija lahko v okviru likvidacije in glede na njeno pravno obveznost, da zagotovi stalno oskrbo, načrtuje sprejetje ukrepov, s katerimi bi se izognili nenadnim prekinitvam dobave električne in toplotne energije za regijo, v kateri družba CE Hunedoara deluje in opravlja storitve. Vendar morajo biti taki ukrepi sorazmerni, razumni ter časovno in po obsegu omejeni na tisto, kar je nujno potrebno za ohranitev vrednosti sredstev za proizvodnjo električne energije. Pri izvrševanju tega sklepa mora biti Komisija vnaprej obveščena in zmožna preveriti, ali so ti pogoji izpolnjeni. Zato ta sklep na splošno ne posega v take ustrezne ukrepe in v postopek prenosa sredstev za proizvodnjo električne energije.

([38]) Glej zadevo C-70/72, Komisija proti Nemčiji, ECLI:EU:C:1973:87, točka 13.
([39]) Glej združene zadeve C-278/92, C-279/92 in C-280/92, Španija proti Komisiji, ECLI:EU:C:1994:325, točka 75.
([40]) Glej zadevo C-75/97, Belgija proti Komisiji, ECLI:EU:C:1999:311,, točki 64 in 65.
([41]) Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).
([42]) Sodba Sodišča z dne 29. aprila 2004 v zadevi C-277/00, Nemčija proti Komisiji, ECLI:EU:C:2004:238, točka 85; sodba Sodišča z dne 15. januarja 1986 v zadevi C-52/84, Komisija proti Belgiji, ECLI:EU:C:1986:3, točka 14; sodba Sodišča z dne 21. marca 1990 v zadevi C-142/87, Belgija proti Komisiji, ECLI:EU:C:1990:125, točke od 60 do 62.
([43]) Sodba Sodišča z dne 11. decembra 2012 v zadevi C-610/10, Komisija proti Španiji, ECLI:EU:C:2012:781, točka 104.

(133) Poleg tega je Romunija, kot je bilo omenjeno med videokonferenco 31. julija 2018 (glej uvodno izjavo 3 zgoraj), izrazila namero, da sprejme ustrezen ukrep za nadaljevanje postopka v zvezi s prenosom sredstev za proizvodnjo električne energije z družbe CE Hunedoara na novo družbo, ki jo je treba še ustanoviti. Načrtuje se, da bo to v obliki izrednega vladnega odloka, s katerim bi se izvedla *trifazna nadomestna izpolnitev* (v romunščini *dare în plată*) le v zvezi s sredstvi za proizvodnjo električne energije, tj. brez premogovnikov. Glede na zapisnik, dogovorjen z Romunijo, bi moral ta postopek vključevati:

(i) prvič, pripravo obveznega poročila o vrednotenju za določitev vrednosti sredstev za proizvodnjo električne energije (ki jih je kot zavarovanje zagotovilo ministrstvo za javne finance) in zneska dolga, ki ga dolguje družba CE Hunedoara;

(ii) drugič, ta zastavljena sredstva bi bila prenesena na ministrstvo za javne finance in nato na ministrstvo za energijo;

(iii) tretjič, ta zastavljena sredstva bi bila prenesena na novo družbo, ki bi bila pooblaščena za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena.

(134) Ta sklep ne vpliva na takšen prenos sredstev prek načrtovanega izrednega vladnega odloka, če romunski organi ta načrtovani prenos izvedejo v skladu s pravnimi zahtevami, vključno zlasti z ustreznim vrednotenjem teh sredstev.

## 6. **SKLEPNA UGOTOVITEV**

(135) Komisija v skladu z navedenim ugotavlja, da je Romunija družbi CE Hunedoara dodelila nezakonito državno pomoč, ki je nezdružljiva z notranjim trgom in bi jo bilo treba izterjati –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

*Člen 1*

Posojilo Mednarodne banke za obnovo in razvoj (posojilo banke IBRD), za katero je jamčila romunska država in ki ga je družba CE Hunedoara prejela kot naslednica upravičenka, družbi CE Hunedoara ni bilo nezakonito dodeljeno v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

*Člen 2*

Naslednja posojila v korist družbe CE Hunedoara in zneski, določeni v točkah od (a) do (d), pomenijo državno pomoč, ki jo je Romunija nezakonito dodelila (ali ni vrnila, kar zadeva točko (d)) v nasprotju s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije, ter niso združljivi z notranjim trgom:

(a) posojilo romunske poslovne banke, ki ga je najelo ministrstvo za javne finance in ga nato dalo na voljo družbi CE Hunedoara s pogodbo o podrejenem posojilu (posojilo banke BCR) – 83 485 450 RON;

(b) posojilo romunske razvojne banke, ki ga je najelo ministrstvo za javne finance in ga nato dalo na voljo družbi CE Hunedoara s pogodbo o podrejenem posojilu (posojilo banke BRD) – 68 371 170 RON;

(c) posojilo, zagotovljeno za vračilo nezdružljive pomoči, ki jo je bilo treba izterjati v skladu s sklepom v zvezi z nezdružljivo pomočjo (posojilo za vračilo nezdružljive pomoči) – 34 785 015 RON;

(d) posojilo, ki predstavlja pomoč, dodeljeno v skladu s sklepom o pomoči za reševanje, in obresti (posojilo za reševanje) – kot je bilo dejansko izplačano v znesku 98 476 900 RON in ni bilo povrnjeno v šestih mesecih po izplačilu.

*Člen 3*

1. Romunija nezdružljivo pomoč iz člena 2 izterja od upravičenke.

2. Dejanski zneski, ki jih je treba izterjati, so enaki zneskom, ki so bili dejansko izplačani upravičenki in jih ta ni vrnila romunski državi; ti zneski vključujejo tudi obresti od datuma, ko so bili dani na voljo upravičenki, do datuma dejanske izterjave.

3. Obresti se izračunajo z obrestnoobrestnim računom v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ([44]).

4. Romunija na dan sprejetja tega sklepa ustavi vsa neizvedena izplačila pomoči iz člena 2.

*Člen 4*

1. Vračilo pomoči iz člena 2 je takojšnje in učinkovito, brez poseganja v ustrezne ukrepe, ki jih lahko Romunija sprejme za ohranitev neprekinjenega obratovanja sredstev za proizvodnjo električne energije, ki so potrebna za oskrbo z električno energijo in ogrevanjem, če so ti ukrepi sorazmerni in razumni ter časovno in po obsegu omejeni na tisto, kar je nujno potrebno za ohranitev vrednosti sredstev.

2. Romunija zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih od datuma uradnega obvestila o tem sklepu.

*Člen 5*

1. Romunija v dveh mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu Komisiji predloži naslednje informacije:

(a) skupni znesek (glavnica in obresti), ki ga je treba izterjati od upravičenke;

(b) podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za uskladitev s tem sklepom;

(c) podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za ohranitev nadaljnjega obratovanja sredstev za proizvodnjo električne energije;

(d) dokumente, ki dokazujejo, da se je od upravičenke zahtevalo vračilo pomoči.

2. Romunija redno obvešča Komisijo o napredku državnih ukrepov, sprejetih za izvajanje tega sklepa, do dokončne izterjave pomoči iz člena 2. Na zahtevo Komisije takoj predloži informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Predloži tudi podrobne informacije o zneskih pomoči in obrestih vračila, ki jih je upravičenka že vrnila.

*Člen 6*

Ta sklep je naslovljen na Romunijo.

V Bruslju, 8. novembra 2018

*Za Komisijo*
Margrethe VESTAGER
*Članica Komisije*

([44]) Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).